

Oslo, 7. november 2023

Muntlig innspill til Oslo kommunes kultur- og utdanningsutvalg

Sex og samfunn takker for muligheten til å møte utvalget. Mitt navn er Anneli Rønes og med meg har jeg Ingvild Endestad.

I vårt skriftlige notat til utvalget skrev vi om seksualitetsundervisning, og det er også det vi har lyst til å snakke om her i dag.

Sex og samfunn mener seksualitetsundervisning er det viktigste forebyggende og helsefremmende tiltaket for barn og unges seksuelle helse. Vi mener også at seksualitetsundervisning er nødvendig for å forebygge seksuelle overgrep, voldtekter og seksuell vold.

Vi holder seksualitetsundervisning til alle Oslos 9. klasser, med midler fra Utdanningsetaten. På tre skoletimer skal vi gjennom:

- Prevensjon
- Seksuelt overførbare infeksjoner
- Digital seksualitet
- Grenser og samtykke
- Kjønn og identitet
- Seksuell identitet
- Kroppen
- Seksualitet og sex
- Seksuell trivsel

Vi mener alle temaene er viktige, men det sier seg selv at vi ikke rekker å gå i dybden på alle temaene på tiden vi har til rådighet. Forskjellen på kunnskapsnivået i klassene er svært ulikt, det ser vi også i elevundersøkelsene som vi gjennomfører hvert år. I noen klasser må vi bruke lang tid på å snakke helt grunnleggende om kropp og reproduksjon, mens vi i andre kan bruke tid på å gå i dybden på for eksempel grenser og samtykke.

Elevene er overveldende positive til å ha seksualitetsundervisning og de melder fra til oss om at de vil lære mer.

Vi er glade for at Oslo kommune går foran for å sikre barn og unge god seksualitetsundervisning, men vår undervisning er ikke nok. Det trengs mer, det trengs tidligere og det trengs på flere nivåer enn i dag. Sex og samfunn jobber for at lærerstudenter skal få denne kompetansen i studieløpet. Dette er et nasjonalt spørsmål, men helt avgjørende, mener vi, for å bedre seksualitetsundervisningen på sikt og over hele landet.

Sex og samfunn jobber også for at lærere som allerede er i skolen skal få kompetanseheving, for eksempel i form av videreutdanning eller kurs. Dette mener vi bør kunne løses lokalt, og derfor ønsker vi å adressere dette her i dag.

Når vi holder seksualitetsundervisning i Osloskolen opplever vi ofte at lærerne ikke er til stede i klasserommet. De bruker kanskje muligheten til å gjøre andre arbeidsoppgaver, mens vi mener de, og klassen, ville hatt stort utbytte av å være til stede i rommet for å høre hva vi snakker om. Når vi holder undervisning får vi innsikt i situasjoner og utfordringer i klassen som vi mener det både er nyttig og viktig at lærere kjenner til, også for å kunne forstå og følge opp elevene etter at vi har forlatt skolen.

Vi skulle ønske at underviserne alltid var til stede. Men vi skulle også ønske at lærerne fikk den nødvendige kompetansen og tryggheten til å forberede elevene før vi kommer og til å følge opp etter at vi har dratt. Fra både våre egne og andres undersøkelser vet vi at lærerne ikke føler seg rustet til å snakke om seksualitet med sine elever. Til tross for at det har fått mer plass både på elevenes og lærernes utdanningsplaner, forteller også dagens lærerstudenter at de ikke lærer nok gjennom undervisningsløpet. Dersom elever skal få en trygg seksualitet med seg i bagasjen etter endt skolegang forutsetter det at pedagogisk personale er trygge til å møte situasjoner med skjellsord, krenkelser eller utforskning av seksualitet på gode måter, både i undervisningen og i friminuttet. Også i møte med foreldrene er det viktig at lærerne har denne kompetansen.

Ideelt sett burde også skolehelsetjenesten være til stede i seksualitetsundervisningen. Vi tror at det ville gjort terskelen lavere for elevene å ta opp tematikk med enten lærer eller helsesykepleier, og kanskje flere kan be om hjelp hvis de trenger det.

Sex og samfunn er veldig glade for at vi får holde seksualitetsundervisning for alle Oslos 9. klassinger. Vi møter engasjerte og nysgjerrige elever, som gjerne vil lære mye mer om seksualitet.

Vi ønsker oss:

- At også barnehagen og barneskolen får løftet temaer om kropp, seksualitet og identitet. Vi mener det er nødvendig at det satses på kunnskap om kropp og seksualitet fra barnehagen av. Barn som har språk og trygghet om egen kropp kan lettere si ifra og lettere forstå andre.
- At lærere og skolehelsetjenesten er til stede i undervisningen når vi i Sex og samfunn er på skolen.
- At det satses på kompetanseheving og kursing av lærere i tematikk som kropp, seksualitet og identitet.

Vi tror vårt arbeid vil styrkes av et tettere samarbeid med både skole og skolehelsetjenesten, og dette vil bidra til at barn og unge i Oslo får bedre undervisning om seksualitet.

Takk for oss!